

מסכת נדה

פרק שמאי

הדם. וכל המחלוקת היא רק ביחס לטומאת הקדשים שנגעה בהם – האם גזרו חכמים שתטמא למפרע ב"טומאת ספק" טהרות של קדשים בלבד. [וביחס לטהרות של תרומה נחלקו אמוראים].

כמו כן נחלקו התנאים המחמירים לגזור עליה טומאה למפרע – מהו משך הזמן למפרע שגזרו עליה שבו תטמא טהרות קדשים למפרע.

אשה שיצא דם ממקור דמיה הרי היא טמאה.

מדאורייתא אין היא טמאה אלא אם הרגישה ביציאת הדם, אבל מדרבנן כל יציאת דם מהמקור מטמאת אותה. ואפילו אם רק יצאה טיפת דם זעירה אל המעבר שבין הרחם ובין פתח היציאה מגופה, ולא יצאה עדיין החוצה, הרי היא טמאה בטומאת נדה.

מעבר זה נקרא "פרוזדור".

מתניתין:

ב-א

שמאי אומר: כל הנשים הרואות דם בשעה שבודקות עצמן⁽¹⁾ – דייין שעתן! שמשעת הראייה ואילך בלבד הן טמאות, ולא גזרו חכמים עליהן "טומאה למפרע", ואין הן מטמאות קדשים [ותרומה] שנגעו בהן לפני שעת הראייה.

הלל אומר: גזרו עליהן חכמים שיטמאו תרומה וקדשים למפרע – מפקידה, משעת הבדיקה הקודמת, ועד לפקידה, לבדיקה שעשתה עתה, שבה היא ראתה דם.

במשנה שלפנינו נחלקו תנאים האם יש לחשוש בכל אשה הרואה שדם יוצא ממנה, ולא הרגישה ביציאתו, שמא כבר יצא הדם מקודם לשעת ראייתה אל הפרוזדור, ושהה בו, ונמצא שהיא טמאה למפרע, משעה שיצא הדם מהרחם אל הפרוזדור, והטהרות שנגעה בהם הם ספק טמאות, או שאין לחשוש לכך.

בגמרא יתבאר שמדאורייתא אין לחוש, אם מצד שיש להעמיד את האשה בחזקת טהרתה, ואם מצד שלא הרגישה ביציאת

במה שהיא טמאה, ואם הדם זב מגופה ללא בדיקה, אין חידוש במה שמתמאה מכאן ואילך. לכן פירש"י שהדם נמצא על ידי בדיקה, וקא משמע לן שטמאה כבר מתחילת הבדיקה. וראה עוד ברש"ל ורש"ש, ובסדרי טהרה בחידוד

1. מדברי רש"י משמע שראיית הדם היתה על ידי בדיקה, ולא שיצא הדם מעצמו. וכן כתב רש"י לקמן [ג א ד"ה "מרגשת"]. ומבאר המהר"ם את הכרחו של רש"י לומר כך, משום שמשמעות הלשון "דיין שעתן" היא שיש חידוש